

Torek, 17. april 2018

# I

(Resolucije, priporočila in mnenja)

## RESOLUCIJE

### EVROPSKI PARLAMENT

P8\_TA(2018)0095

#### **Evropska strategija za spodbujanje beljakovinskih poljščin**

**Resolucija Evropskega parlamenta z dne 17. aprila 2018 o evropski strategiji za spodbujanje beljakovinskih poljščin – spodbujanje pridelave beljakovinskih rastlin in stročnic v evropskem kmetijskem sektorju (2017/2116(INI))**

(2019/C 390/01)

*Evropski parlament,*

- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 8. marca 2011 o pomanjkanju beljakovin v EU: kako rešiti ta dolgotrajni problem? <sup>(1)</sup>,
- ob upoštevanju predloga Komisije z dne 14. septembra 2016 za uredbo Evropskega parlamenta in Sveta o finančnih pravilih, ki se uporabljajo za splošni proračun Unije (uredba omnibus) (COM(2016)0605), in predloga spremembe osnutka, ki vključuje zahtevo, naj Komisija do konca leta 2018 objavi „beljakovinski načrt“ <sup>(2)</sup>,
- ob upoštevanju evropske izjave o soji, ki sta jo Nemčija in Madžarska predstavili 12. junija 2017, 14 držav članic pa jo je podpisalo takoj za tem <sup>(3)</sup>,
- ob upoštevanju Sklepa Sveta 93/355/EGS z dne 8. junija 1993 o sklenitvi memoranduma o soglasju med Evropsko gospodarsko skupnostjo in Združenimi državami Amerike glede oljnic v okviru sporazuma GATT <sup>(4)</sup>,
- ob upoštevanju listine, ki jo je 25. septembra 2015 sprejela Generalna skupščina OZN, z naslovom „Spreminjamo naš svet: agenda za trajnostni razvoj do leta 2030“ ter zlasti ciljev trajnostnega razvoja 2, 12 in 15 iz te listine,
- ob upoštevanju sklepa Generalne skupščine Združenih narodov na njeni 68. seji, v katerem je proglasila leto 2016 za mednarodno leto zrnatih stročnic pod okriljem Organizacije združenih narodov za prehrano in kmetijstvo (FAO) <sup>(5)</sup>,
- ob upoštevanju študije, ki jo je naročil tematski sektor B Parlamenta na zahtevo Odbora za kmetijstvo in razvoj podeželja z naslovom Okoljska vloga beljakovinskih rastlin v novi skupni kmetijski politiki <sup>(6)</sup>,
- ob upoštevanju predstavitve v Parlamentu o izboljšanju oskrbe Evrope z rastlinskimi beljakovinami,
- ob upoštevanju izjave držav Podonavja o soji z dne 19. januarja 2013,
- ob upoštevanju člena 52 Poslovnika,
- ob upoštevanju poročila Odbora za kmetijstvo in razvoj podeželja in mnenja Odbora za okolje, javno zdravje in varnost hrane (A8-0121/2018),

<sup>(1)</sup> UL C 199 E, 7.7.2012, str. 58.

<sup>(2)</sup> Glej poročilo o predlogu uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o finančnih pravilih, ki se uporabljajo za splošni proračun Unije, in spremembi Uredbe (ES) št. 2012/2002, uredbe (EU) št. 1296/2013, (EU) št. 1301/2013, (EU) št. 1303/2013, (EU) št. 1304/2013, (EU) št. 1305/2013, (EU) št. 1306/2013, (EU) št. 1307/2013, (EU) št. 1308/2013, (EU) št. 1309/2013, (EU) št. 1316/2013, (EU) št. 223/2014, (EU) št. 283/2014, (EU) št. 652/2014 Evropskega parlamenta in Sveta ter Sklepa št. 541/2014/EU Evropskega parlamenta in Sveta (A8-0211/2017).

<sup>(3)</sup> Generalni sekretariat Sveta 10055/17, Bruselj, 7. junija 2017.

<sup>(4)</sup> UL L 147, 18.6.1993, str. 25.

<sup>(5)</sup> Organizacija združenih narodov za prehrano in kmetijstvo (FAO), Mednarodno leto stročnic: hranljiva semena za trajnostno prihodnost

<sup>(6)</sup> IP/B/AGRI/IC/2012-067 (PE 495.856).

Torek, 17. april 2018

- A. ker je zaradi potreb sektorja živinoreje, ki je odvisen od uvoza krme iz tretjih držav, pomanjkanje rastlinskih beljakovin v Evropski uniji še vedno veliko in ker se razmere kljub številnim oznanjenim nameram in pobudam na tem področju in kljub uporabi soproizvodov iz proizvodnje biogoriv v živalski krmi v več kot 15 letih žal niso občutno izboljšale; ker trenutno stanje v EU, ki ga zaznamuje uvoz rastlinskih beljakovin (v glavnem soje) iz Južne Amerike, ni vzdržno in dokazuje, da bi morali odločnejše ukrepati, zlasti zato, da se poveča trajnost tega uvoza;
- B. ker je treba nujno zmanjšati veliko odvisnost Unije od uvoza beljakovinskih rastlin, ki se v glavnem uporabljajo za živalsko krmo; ker sedanje razmere poleg vpliva na okolje v regijah proizvajalkah soje predstavljajo veliko tveganje zlasti za živinorejski sektor EU, saj so cene na mednarodnih trgih vse bolj nestanovitne;
- C. ker se je v Parlamentu ob številnih priložnostih razpravljalo o beljakovinah in potrebi po evropskem beljakovinskem načrtu, vendar pobude niso privedle do pravih učinkov, ki bi lahko odpravili odvisnost Evrope od drugih držav za svojo oskrbo z rastlinskimi beljakovinami;
- D. ker je zaradi izbruha krize v zvezi z boleznijo BSE upravičeno začela veljati evropska prepoved o uporabi moke živalskega izvora v krmi (<sup>(7)</sup>), ampak se je zato močno povečal uvoz soje iz Latinske Amerike;
- E. ker Evropska unija tako beljakovinskim rastlinam namenja le 3 % ornih zemljišč in več kot 75 % zalog rastlinskih beljakovin uvaža predvsem iz Brazilije, Argentine in Združenih držav Amerike;
- F. ker so živinorejski sektorji v Uniji zelo občutljivi na nestanovitnost cen in izkrivljanje konkurence in odvisni od uvoza cenovno ugodnih in visokokakovostnih rastlinskih beljakovin, kar je resničen izziv za evropske kmetije;
- G. ker se iz evropskih beljakovinskih rastlin pridobijo oljnati stranski proizvodi, ki lahko prispevajo h krožnemu gospodarstvu in so lahko dragoceni za človeško prehrano, obnovljive vire energije ali za proizvodnjo zelenih kemikalij; ker soproizvodnja beljakovin in stranskih proizvodov v Evropi omogoča zmanjšanje uvoza tako beljakovin iz GSO kot tudi biogoriva;
- H. ker so bile težave z rastlinskimi beljakovinami za uporabo v živalski krmi prepogosto obravnavane le z vidika snovi, bogatih z beljakovinami, v povezavi z našim primanjkljajem beljakovin rastlinskega izvora ter iskanjem surovin za dopolnitev krme za rejne živali;
- I. ker je treba opraviti širšo analizo vprašanja rastlinskih beljakovin v Evropi, da bi oblikovali dolgoročno strategijo in odprli čim več možnosti za učinkovitejše ukrepanje za zmanjšanje naše odvisnosti od uvoženih rastlinskih beljakovin; ker je ta strategija sredstvo za tranzicijo proti trajnejšim agroživilskim in kmetijskim sistemom;
- J. ker so beljakovine, tako kot energija, bistvena sestavina naše hrane in jih je mogoče pridobiti tako v rastlinski kot v živalski obliki;
- K. ker so rastlinske beljakovine v samem središču vprašanj prehranske varnosti in suverenosti (za hrano in krmo), varstva okolja, globalnega segrevanja in obnovljivih virov energije; ker so nepogrešljive za preživetje in prisotne v vseh živilih, tako za človeško kot za živalsko prehrano;
- L. ker se je celotna evropska proizvodnja snovi, bogatih z beljakovinami, med letoma 1994 in 2014 povečala s 24,2 milijona ton na 36,3 milijona ton (+50 %), hkrati pa se je skupna poraba povečala z 39,7 milijona ton na 57,1 milijona ton (+44 %); ker se skupni beljakovinski primanjkljaj EU (20,8 tone leta 2014) torej povečuje; ker se je svetovni trg rastlinskih beljakovin, skupaj s trgom soje in sojine moke, močno povečal v zadnjih 50 letih in ker se je uživanje teh snovi močno povečalo v vseh državah članicah - npr. potrošnja soja se je povečala z 2,42 milijonov ton leta 1960 na skoraj 36 milijonov ton danes; ker je živinorejski sektor EU močno odvisen od uvoza soje in sojine moke iz tretjih držav, zlasti iz Južne Amerike; ker se za zadostitev povpraševanja po soji v EU uporabi površina skoraj 15 milijonov hektarjev, od katerih je 13 milijonov hektarjev v Južni Ameriki;

(<sup>7</sup>) Uredba (ES) št. 999/2001 z dne 22. maja 2001 o določitvi predpisov za preprečevanje, nadzor in izkoreninjenje nekaterih transmisivnih spongiformnih encefalopatij (UL L 147, 31.5.2001, str. 1).

**Torek, 17. april 2018**

- M. ker gojenje beljakovinskih rastlin ustvarja precejšnjo dodano vrednost za okolje, ki ni ogroženo zaradi z njimi povezane uporabe fitofarmacevtskih sredstev;
- N. ker je Kitajska v zadnjih letih postala največji svetovni uvoznik soje in je začela uporabljati lastne izvirne in nepregledne strategije za zanesljivost oskrbe zunaj tradicionalnih tržnih mehanizmov in na podlagi pogodb o pridelavi z največjim svetovnim dobaviteljem soje, Brazilijo, in velikimi naložbami v proizvodnjo, obdelavo (drobljenje) in pristaniško infrastrukturo v tej državi, vse na račun okolja; ker bi lahko strategija internacionalizacije kitajske agroživilske industrije vplivala na trenutno tržno preskrbo EU, ki je prav tako pomembna stranka Brazilije, s sojo in oljnicami, s tem pa ogrozila stabilnost trgov Unije;
- O. ker je večina uvožene soje, zlasti iz Amerike, iz gensko spremenjenih rastlin, evropski potrošniki pa so do te tehnologije nezaupljivi; ker je vedno več zanimanja za lokalno pridobljene proizvode brez gensko spremenjenih organizmov, skrb zaradi ogljičnega odtisa uvoženega blaga pa narašča; ker v EU številni proizvajalci in predelovalci soje, proizvajalci živalske krme ter predstavniki prehranske industrije (proizvajalci mesa, mleka in jajc ter drugi potrošniki soje), trgovske verige ter druge ustrezne institucije podpirajo trajnostne sisteme pridobivanja gensko nespremenjene soje;
- P. ker je bilo evropsko kmetijstvo v okviru skupne kmetijske politike preoblikovano, da bi zadoščalo prehrabnim potrebam EU; ker je evropsko kmetijstvo postalo bolj intenzivno, odprli pa so se trgi kmetijskih pridelkov in surovin, kar je povečalo odvisnost EU od uvoza rastlinskih beljakovin iz Amerike; ker so se zaradi globalizacije prehranjevalne navade in specializacija kmetijstva približali, zaradi česar je prišlo do velikih premikov v zahtevah za proizvodnjo beljakovin na velike razdalje, bodisi sintetičnih dušikovih gnojil ali z beljakovinami bogatih surovin za živalsko krmo, to pa vpliva na okolje in podnebej;
- Q. ker je gojenje beljakovinskih rastlin, zlasti soje, ki se uvaža za proizvodnjo živalske krme, eno od ključnih vodil za spremembo namembnosti zemljišč ter svetovno krčenje gozdov v številnih regijah zunaj Evrope; ker bi večje gojenje beljakovinskih rastlin v Evropi lahko pomembno dopolnjevalo ukrepe za spodbujanje dobavnih verig primarnih kmetijskih proizvodov brez krčenja gozdov; ker je postalo obvladovanje svetovnega izziva krčenja in degradacije gozdov še toliko bolj pomembno v luči agende za trajnostni razvoj do leta 2030 in Pariškega sporazuma o podnebnih spremembah;
- R. ker dušik za gnojenje rastlin in pridelavo rastlinskih beljakovin, razen za stročnice, danes izvira predvsem iz umetnih dušikovih gnojil, ki so draga, njihova proizvodnja je energijsko intenzivna, onesnažuje vodo in zrak ter imajo velik okoljski odtis, saj se v njihovem proizvodnem procesu uporabijo velike količine fosilnih goriv; ker to ne prispeva k cilju krožnega gospodarstva in učinkovitejši rabi virov in tokov odpadkov; ker je treba v teh okoliščinah o vprašanju beljakovin ponovno razmisliti, od proizvodnje pa vse do potrošnje, kar zadeva proizvodno in okoljsko učinkovitost na podlagi bolj zadovoljivega upravljanja dušikovega ciklusa, vključno z uporabo in razvojem organskih dušikovih gnojil, kot so reciklirana hranila iz organskih odpadkov, npr. živalski gnoj;
- S. ker se je za zmanjšanje odvisnosti EU od uvoza rastlinskih beljakovin treba osredotočiti ne le na kulture, bogate z beljakovinami, s katerimi se zadoščajo potrebe prežvekovalcev in neprežvekovalcev, temveč tudi na druge kulture (vključno s krmnimi površinami in travinjem), ki se kljub nižji vsebnosti beljakovin gojijo na obsežnih površinah po vsej Uniji; ker ima paša prežvekovalcev na prostem številne koristi, vključno z zmanjšanjem obratovalnih stroškov kmetij;
- T. ker brez donosnosti teh rastlin ne bo rasti proizvodnje rastlinskih beljakovin in je treba za podporo trajnostnemu razvoju evropskega kmetijstva pripraviti strateški načrt, ki bo učinkovito in daljnosežno uredil oskrbo z rastlinskimi beljakovinami; ker je treba v ta načrt vključiti več politik EU, zlasti skupno kmetijsko politiko;
- U. ker je Evropska unija v zadnjih desetletjih uporabila tri glavne vzroke za podporo cilja evropske beljakovinske neodvisnosti, in sicer prostovoljno vezano pomoč za beljakovinske rastline in oljnice, evropsko politiko na področju biogoriv in pogoj 30-odstotne neposredne pomoči, ki je bil določen z zadnjo reformo skupne kmetijske politike za izvajanje ukrepov ozelenitve, vključno z obveznostjo, da je treba 5 % ornih zemljišč nameniti površinam z ekološkim pomenom, in odločitvijo, da se omogoči gojenje rastlin, ki vežejo dušik, in vmesnih posevkov;

Torek, 17. april 2018

- V. ker se je zanimanje kmetov za rastline, ki vežejo dušik in so bogate z beljakovinami, znatno povečalo, ker jim pomagajo, da izpolnijo zahteve v okviru politike ozelenitve, in ker bo to zanimanje spodbudilo pridelovalce rastlin, da ponovno začnejo ali povečajo aktivnosti v zvezi s temi rastlinami;
- W. ker v obdobju 2000–2013 samo z ukrepi skupne kmetijske politike ni bilo mogoče zaustaviti upada oziroma stagnacije proizvodnje beljakovin v Evropi, od leta 2013 pa je kombinacija teh pomoči in ukrepa ozelenitve, ki omogoča gojenje beljakovinskih poljščin na površinah z ekološkim pomenom, povzročila veliko povečanje proizvodnje beljakovin v EU;
- X. ker politični sporazum o skupni kmetijski politiki, ki so ga dosegli Parlament, Svet in Komisija v letu 2013, predvideva možnost gojenja rastlin, ki vežejo dušik, na površinah z ekološkim pomenom;
- Y. ker so raziskave pokazale, da proizvajalci krme hrani pogosto dodajo več beljakovin, kot velja za potrebno, in ker je večjo učinkovitost mogoče doseči z bolj natančno določitvijo vsebnosti beljakovin, ki jo zahtevajo ciljne vrste;
- Z. ker se zaradi nizkega deleža beljakovinskih rastlin v EU zmanjšuje število raziskovalnih programov na področju rastlinskih beljakovin, enako velja tudi za izobraževanje in usposabljanje, inovacije in pridobivanje praktičnih izkušenj v EU; ker bi bilo treba učinkovitost inovacij in politiko raziskav na področju beljakovin okrepiti, možnosti za uspeh pa bo imela le, če bo del srednje- in dolgoročnih političnih zavez; ker bi politika raziskav na področju beljakovin morala vključevati tudi lokalno gojene stročnice;
- AA. ker bo podpora žlahtnjenju rastlin pomembna za razvoj novih sort beljakovinskih rastlin, ki lahko prispevajo k obsežnejši proizvodnji beljakovin v Evropski uniji; ker sta za učinkovito žlahtnjenje potrebna zadostno financirana dolgoročna raziskovalna politika in ustrezno upravno okolje, ki spodbujalo inovacije;
- AB. ker je Komisija že financirala in še vedno zagotavlja sredstva za številne ustrezne projekte, tudi tiste iz naslova „SFS-44-2016: Skupni program žlahtnjenja rastlin za zmanjšanje odvisnosti Evropske unije in Kitajske od uvoza beljakovin“; ker je treba zagotoviti ustrezno sporočanje, širjenje in izkoriščanje rezultatov teh projektov, da bi prihodnje politične odločitve na tem področju temeljile na dokazih;
- AC. ker se je cena soje od leta 2007 realno praktično podvojila;
- meni, da je treba izvesti obsežen evropski strateški načrt za oskrbo z rastlinskimi beljakovinami, ki bo temeljil na trajnostnem razvoju vseh kulturnih rastlin po vsej EU; prav tako meni, da bo ta sprememba povzročila obsežne spremembe naših proizvodnih sistemov, da bi zadostili zahtevam kmetov za preživetje ter zahtevam krožnega gospodarstva in trajnostne kmetijske proizvodnje, ki temelji na načelih, kot so kmetijska ekologija in druge okolju prijazne prakse, vključno s strategijami za nizek prispevek k hranjenju prežvekovalcev, ki temelji na trajnih pašnikih in začasnem travinju na orni zemlji;
  - poziva Komisijo, naj takoj sprejme ukrepe, s katerimi bi preprečili znižanje sedanje ravni proizvodnje beljakovinskih rastlin, in ustrezno upošteva okoljske prednosti, ki jih prinaša tradicionalno gojenje rastlin, ki vežejo dušik, na površinah z ekološkim pomenom;
  - ugotavlja, da so lahko beljakovinske rastline koristne za okolje, saj lahko vežejo dušik iz ozračja; dodaja, da med te koristi spada manjša uporaba gnojil na podlagi fosilnih goriv, izboljšanje kakovosti in plodnosti tal, kolobarjenje, manj bolezni zaradi stalne pridelave monokultur in zaščita ter izboljšanje biotske raznovrstnosti; poleg tega poudarja, da lahko biološko vezanje dušika teh pridelkov pripomore k zmanjšanju vhodnih stroškov in morebitnih negativnih vplivov na okolje zaradi prekomerne uporabe gnojil;
  - poziva k vzpostavitvi evropske platforme, ki jo bo podpirala evropska opazovalna skupina za trg poljščin, ki bo omogočila: ugotavljanje evropskih območij za gojenje beljakovinskih pridelkov glede na kategorijo in lokacijo, oblikovanje tehničnih referenc, ki so dostopne vsem kmetom, določitev zmogljivosti za evropsko proizvodnjo beljakovin, da bi omogočili njihovo trženje, in katalogiziranje vseh raziskav o beljakovinah, ki sta jih izvedla javni in zasebni sektor;
  - priporoča, naj se prizadevanja usmerijo v vse rastlinske vire beljakovin, tako za živila kot za krmo, ter v regulativno podporo razvoju in trženju novih rastlinskih beljakovin; poleg tega meni, da bi bilo treba opraviti nadaljnje raziskave alternativnih virov beljakovin;

**Torek, 17. april 2018**

6. ugotavlja, da je proizvodnja soje v Južni Ameriki pomemben dejavnik v spremembi rabe zemljišč in povzroča številne okoljske težave, na primer onesnaževanje podtalnice s pesticidi, erozijo tal, trošenje vode in krčenje gozdov, kar vodi v uničujočo izgubo biotske raznovrstnosti; priznava, da ima proizvodnja soje negativne socialne in zdravstvene posledice v državah proizvajalkah, ki se še slabšajo zaradi šibkih pravic do zemljiške posesti, prilaščanja zemljišč, prisilnega izгона in drugih kršitev človekovih pravic;

7. opozarja, da se je zaradi krize, povezane z boleznijo BSE v 90-ih letih prejšnjega stoletja, in prepovedi uporabe predelanih živalskih beljakovin v živalski krmni, kot je določeno v Uredbi (ES) št. 999/2001, povečalo povpraševanje po rastlinskih beljakovinah v Evropi; ugotavlja, da se v evropskem ribogojnem sektorju uporabljajo alternativni evropski viri za beljakovinsko krmo, kot je ribja moka;

### **Načrt z več cilji**

8. meni, da mora ta načrt trajnostno proizvodnjo biomase na ustreznih kmetijskih površinah povečati do največjih zmogljivosti tako, da se razvijejo stalne rastlinske odeje, ki se lahko delno uporabijo za oskrbo z beljakovinami;

9. meni, da je treba zlasti preučiti potencial, ki ga imajo stročnice, zrnate ali krmne, saj ta rastlinska družina prinaša številne kmetijske, gospodarske in okoljske koristi; njihove glavne prednosti so, da vežejo dušik iz zraka prek simbiotičnega sistema, ki zmanjšuje potrebo po sintetičnih dušikovih gnojilih, za njihovo pridelavo pa se uporablja zelo malo pesticidov; poudarja, da je po pridelavi stročnic struktura prsti dobra za naslednji posevek, saj v njej ostane dušik, zaradi katerega se lahko donos poveča med 10 in 20 %; poudarja, da kolobarjenje koristi kakovosti tal, zmanjšuje boleznin in ohranja biotsko raznovrstnost;

10. prav tako poudarja, da so v sistemih kolobarjenja s poljščinami, ki vključujejo stročnice, prekinjeni reproduktivni cikli škodljivcev in patogenov, s čimer se znižujejo ravni boleznin pri rastlinah in potreba po uporabi pesticidov; ugotavlja, da prekinitev vsakoletne pridelave monokultur dodatno koristi povečanju biotske raznovrstnosti;

11. priporoča, naj se v Evropi, zlasti v okviru SKP, podpre gojenje soje, tako da bo donosna in konkurenčna, saj se z novimi sortami odpirajo nove priložnosti za nekatere regije, kjer se posevki lahko prilagodijo, vendar dodaja, da ne smemo pozabiti na druge zrnate beljakovinske kulture (volčji bob, krmni bob, grah, čičerika, arašidi, bob itd.); meni, da bodo različne sorte omogočile maksimalno povečanje proizvodnje beljakovin v vseh regijah v Evropi, odvisno od lokalnih podnebnih razmer;

12. poziva, naj se večja pozornost nameni upravljanju pašnikov in detelnim posevkom, saj zasedajo velike površine in močno prispevajo k zagotavljanju beljakovin v živalski krmni (samo prežvekovalcev); ugotavlja, da na pašnikih lepo uspevajo stročnice, na primer detelja;

13. priporoča, naj se rastlinske beljakovinske rastline, kot so soja, lucerna, bob in grah, ter poljščine, kot so detelja, turška detelja in številne druge stročnice, ponovno uvedejo v obsežne sisteme gojenja in pridelave krmnih rastlin;

14. meni, da je treba razviti lokalno in regionalno proizvodnjo beljakovin in predelovalne verige z oblikovanjem skupin kmetov in vzpostavljanjem tesnejših povezav med pridelovalci poljščin in živinorejci (pogodbe o preskrbi in izmenjavi, izgradnja decentraliziranih malih in srednjih obratov za biološko obdelavo in rafiniranje zelenih beljakovin) zaradi izmenjave znanja o primernih sortah, kolobarjenju in tleh; meni, da je koristno, da se zato v okviru SKP pomaga izvajalcem dejavnosti, ki se izpostavljajo tveganju z neposredno proizvodnjo beljakovin za živila in krmo; poudarja pomen neposrednih pogodb med pridelovalci in proizvajalci živalske krme;

15. spodbuja pospeševanje proizvodnje visokokakovostnih sort gensko nespremenjenih beljakovinskih rastlin z jasno sledljivostjo in označbami (glede kraja proizvodnje in uporabljenih metodah) kot odziv na vse večje zanimanje evropskih potrošnikov za gensko nespremenjene proizvode;

16. ocenjuje, da je treba podpirati večjo samozadostnost kmetij glede živalske krme na ravni kmetij in na regionalni ravni za prežvekovalce ter za živali z enodelnim želodcem (vključno s proizvodnjo krme na kmetiji);

17. meni, da bi bilo dobro zmanjšati izgube pri pridelkih in njihove ostanke ter povečati hranilno vrednost z izboljšanjem sistemov za obiranje, shranjevanje in predelavo (sušenje, embalaranje itd.);

Torek, 17. april 2018

18. meni, da je treba za povečanje proizvodnje rastlinskih beljakovin povečati donosnost te kulture in izvajati prakse, kot je kolobarjenje (najmanj tri leta) in setev podsevkov za stročnice, ter izrazitejšo kombinirati sorte in posevke pri pridelovanju semen stročnic (detelja/navadna ogrščica, tritikala/grah itd.) in krmnih rastlin (trava, detelja, soržica itd.), v smeri bolj trajnostnega agroživilskega sistema, ki podpira prehod od intenzivnih monokulturnih pridelkov v EU in zunaj nje k raznolikemu kmetijsko-ekološkemu sistemu;

19. poziva, naj se začnejo raziskave o: primernosti za uporabo v kolobarjenju in gojenju mešanih posevkov, vzgoji novih sort in vrst, ki kmetom omogočajo prilagoditev na podnebne spremembe, odpornosti v izjemnih razmerah, mešanici posevkov, izboljšanju donosa, vsebnosti beljakovin in prebavljivosti živalske krme (kalčki, oljna ogrščica itd.), večji odpornosti rastlin na bolezni, biologiji kalivosti plevla kot funkciji za zatiranje plevla, pretvorbi krme ter o biostimulantih; poudarja, da morajo imeti kmetje usklajen nabor orodij, vključno s praksami upravljanja, tehnikami in proizvodi za zaščito rastlin pred škodljivci in drugimi dejavniki, ki lahko negativno vplivajo na pridelek in rast poljščin;

20. poziva k velikim naložbam v raziskave, vključno s sortnimi raziskavami za izboljšanje agronomске učinkovitosti teh pridelkov, da postanejo stročnice ekonomsko privlačne, saj v primerjavi z drugimi posevki omogočajo manjši zaslužek, za zagotavljanje raznolikosti sort, da bi se zagotovil donos, rešila kmetijskih vprašanja, ki omejujejo gojenje stročnic, in da se zagotovi, da je količina zadostna, saj je to bistveno za strukturiranje proizvodne in distribucijske verige; poudarja, da je treba nujno razvijati beljakovinske rastline, ki so bolj prilagojene evropskim podnebnim razmeram, izboljšati njihovo beljakovinsko vrednost ter zagotoviti varnost naložb za spodbujanje raziskav;

21. priporoča širšo uporabo preciznega kmetijstva, zlasti s pomočjo digitalizacije, da bi čim bolj natančno določili vnose rastlin in odmerke za živalsko krmo, kar bi omejilo potratno uporabo in določene vrste onesnaževanja, prav tako pa priporoča širšo uporabo sistemov za mehansko zatiranje plevla;

22. namerava podpreti pridobivanje novega znanja, izmenjavo spoznanj, začetno in nadaljevalno usposabljanje ter vse oblike upravljenih inovacij in raziskav tako v zvezi s prehrano ljudi kot živalsko krmo;

23. poziva k podpori vseh oblik inovacij in uporabnih raziskav z združevanjem izkušenj in znanja, predvsem lokalnih deležnikov, ki ponujajo inovativne rešitve;

24. poziva k uvedbi trajnostnih meril za uvoz krme, da se zagotovi trajnostna proizvodnja beljakovinskih rastlin v tretjih državah brez negativnih okoljskih ali socialnih učinkov;

25. poudarja pomembno vlogo, ki ga ima lahko izobraževanje o prehrani pri oblikovanju povpraševanja po hrani; poudarja, da je treba sprejeti prehranske smernice na ravni EU ali držav članic, da bi se spodbujalo zdravo prehranjevanje in obravnavala okoljska vprašanja, povezana s proizvodnjo hrane;

26. meni, da je bistveno okrepiti tehnično podporo za kmete in svetovalne storitve, da bi se spodbujala trajnostna proizvodnja beljakovinskega zrnja in krmnih rastlin;

#### **Instrumenti načrta**

27. meni, da je treba za ta načrt mobilizirati in uskladiti številne politike EU: skupno kmetijsko politiko, raziskovalno politiko, okoljsko in podnebno politiko, energetske politiko, sosedsko in trgovinsko politiko;

28. izraža prepričanje, da je pomembno, da SKP podpre pridelavo beljakovinskih rastlin z različnimi ukrepi, kot so prostovoljno vezana plačila – ki ne bi smela biti omejena samo na ogrožene kulturne rastline in regije in bi bila tako bolj koristna – plačila za zeleno komponento, pa tudi podpora iz drugega stebra, zlasti s pomočjo kmetijsko-okoljskih ukrepov na področju ekološkega kmetovanja in drugih vrst kmetovanja, kakovosti naložb, sistema kmetijskega svetovanja, usposabljanja in seveda evropskega partnerstva za inovacije; poudarja, da je uvedba vezanega plačila prispevala k proizvodnji beljakovinskih rastlin v nekaterih državah članicah;

**Torek, 17. april 2018**

29. meni, da se je treba učiti iz nedavne prepovedi uporabe pesticidov na površinah z ekološkim pomenom, čeprav so te površine leta 2016 obsegale 15 % evropskih ornih zemljišč (8 milijonov hektarjev) in se na skoraj 40 % teh površin gojijo poljščine, ki vežejo dušik, ali vmesni posevki; meni, da bi se lahko kot del postopka za uporabo vseh uporabnih kmetijskih površin, predvidenih v okviru načrta za avtonomnost rastlinskih beljakovin, površine z ekološkim pomenom uporabile za proizvodnjo beljakovin s konvencionalnim kmetovanjem – z integriranim varstvom rastlin pred škodljivci, pri čemer je treba upoštevati dejstvo, da kmetje, ki gojijo te pridelke na površinah z ekološkim pomenom s konvencionalnim kmetovanjem, nimajo vedno zagotovila, da se bodo lahko odzvali na napade škodljivcev – in ekološkim kmetovanjem, saj bo treba za nadomestitev uvoza soje v EU skoraj 17 milijonov hektarov površin v EU zasejati s to kulturo; meni, da so območja z ekološko usmeritvijo bistvenega pomena za povečanje biotske raznovrstnosti, ki je ogrožena, in za našo prehransko varnost, saj lahko z boljšim opravevanjem biotska raznovrstnost za približno 20 % poveča donos sosednjih posevkov, ki lahko vključujejo stročnice;

30. priporoča prilagoditev zeleni ureditvi v zvezi z ohranjanjem trajnega travinja, da bi se v določenih regijah upoštevale posebne značilnosti lucerne, same ali v travnih mešanicah, v začasnem travinju, ki je starejše od petih let, saj lahko ta časovna omejitev uvrsti to travinje med trajne, kakor je določeno v zakonu, s tem pa omejuje oranje po izteku petletnega obdobja, čeprav bi ponovna zasaditev omogočila proizvodnjo velikih količin beljakovinske krme in večjo samooskrbo z beljakovinami zadevnih kmetij;

31. pozdravlja dejstvo, da je Parlament v okviru revizije omnibus SKP dosegel prevrednotenje pretvorbenega količnika za poljščine, ki boljše vežejo dušik, z 0,7 na 1 kot nadomestilo za prepoved uporabe pesticidov na površinah z ekološkim pomenom;

32. meni, da bi morala evropska strategija za beljakovine upoštevati prenovitev direktive o energiji iz obnovljivih virov, dvojno uporabo beljakovin in vlogo njihovih stranskih proizvodov, odpadkov in ostankov v krožnem gospodarstvu, ter spodbuja kolobarjenja poljščin in diverzifikacijo ter uporabo zemlje v prahi v skladu z zelenimi ukrepi v okviru SKP;

33. meni, da je pomembno, da se pri prihodnji SKP upoštevajo dopolnilni predlogi za podporo pridelavi beljakovinskih rastlin, kot je predlog za vsaj triletno kolobarjenje na ornih zemlji, da bi se dodale stročnice; pri tem poudarja, da bi morda države članice, kjer izstopajo bolezni, povezane z vlažnim podnebjem, potrebovale daljši kolobar; prav tako meni, da je zlasti pomembna vzpostavitev ekosistemskega plačila, ki je bolj prožno od plačila za zeleno komponento, da se priznajo koristi stročnic in oljnic za biotsko raznovrstnost, vključno za opravevalce, zagotovijo mehanizmi za prevzemanje tveganj za inovatorje in da se v okviru politike za razvoj podeželja vzpostavi podprioriteta za pridelavo beljakovin;

34. poudarja, da je treba uvesti nove instrumente, ki bi bili v pomoč pri povečanju oskrbe z beljakovinskimi rastlinami, zlasti sojo, in zagotoviti pravično izvajanje v vseh državah članicah;

35. meni, da so sedanje raziskave na področju strategije za beljakovinske rastline razdrobljene in brez določenega cilja; poziva k prizadevanjem za okrepitev raziskav in razvoja, zlasti javnih raziskav, na slabo razvitem področju beljakovinskih rastlin, primernih za prehrano ljudi in živalsko krmo, ki so le malo ali sploh niso zanimive za zasebne vlagatelje, in na področju alternativnih beljakovin, kot so beljakovin iz žuželk in alg; poziva k večjemu sodelovanju med javnimi in zasebnimi raziskovalnimi ustanovami; poudarja potrebo po regulativnem okviru, ki bi podpiral raziskovalne in inovacijske programe, da bi se dosegla večja in konkurenčna proizvodnja beljakovin;

36. priporoča večje naložbe v industrijske in kmetijske raziskovalne projekte, ki se osredotočajo na povečanje kakovosti in raznovrstnosti funkcionalnih beljakovin za prehrano ljudi;

37. ocenjuje, da je treba zagotoviti samooskrbo s sojo najprej v tesnejšem sodelovanju z našimi sosedi, da je treba diverzificirati trajnostne vire za proizvodnjo beljakovin zunaj EU, zlasti v sosednjih državah, ki so se odločile za evropsko smer in proizvajajo sojo, ki bi bila lahko dobavljena v EU po Donavi; poziva, naj uvoženi proizvodi izpolnjujejo enake socialne in okoljske standarde, kot veljajo za proizvodnjo znotraj EU, ter priznava, da je gojenje gensko nespremenjene soje primerno za zadovoljevanje potreb potrošnikov;

38. priznava, da si je nemogoče predstavljati sedanje načine kmetovanja brez soje, da je ta zelo pomembna stročnica v zadnjih letih skoraj izginila iz evropske pridelave in da se je njena pridelava s 17 milijonov ton leta 1960 povečala na 319 milijonov ton leta 2015;

39. poziva k prilagoditvam drugemu stebru SKP, da bi bolj priznali in denarno ovrednotili prispevek teh rastlin kot hrane za opravevalce v kritičnih letnih obdobjih (rastline, ki cvetijo zgodaj spomladi) ter njihovo vlogo v boju proti izginjanju opravevalcev;

**Torek, 17. april 2018**

40. podpira vzpostavitev preglednega sistema označevanja izdelkov, ki temelji na certificiranih proizvodnih standardih, kot so standardi združenj Danube Soya in Europe Soya;

41. meni, da je sporazum Blair House iz leta 1992 dejansko zastarel, čeprav še vedno velja, vendar ne bi smel ovirati trajnostnega razvoja beljakovinskih poljščin v Evropi;

o

o o

42. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu in Komisiji.

\_\_\_\_\_